

สนามการค้าจำลอง **ตอน 2** บนกระดานหมากรุก

ในตอนที่แล้วผู้เขียนได้เริ่มต้นพูดถึงเรื่องการกำหนดพื้นที่แข่งขันของตนเองและจบด้วยเรื่องกับดักแห่งการเติบโต ซึ่งผู้เขียนพยายามบอกเล่าว่า การจะหลีกภัยกับดักแห่งการเติบโตให้ได้นั้นโดยส่วนใหญ่ผู้เล่นที่มีฝีมือสูงจะทำการวางแผนกลยุทธ์ตั้งแต่ต้นกระดานเลย ดังนั้นการเดินทางของแต่ละตาเขาจะเดินตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ทำให้การเดินทางสุญเปล่าน้อย ซึ่งมีเพียงวิธีนี้เท่านั้นที่จะทำให้เราค่อยๆ สร้างความแข็งแกร่งของเราได้ แม้ว่าทุกครั้งที่เราวางแผนไว้ว่าจะได้รับชัยชนะเสมอไป แต่สิ่งที่พบคือหากเรามีการวางแผนกลยุทธ์ตั้งแต่เริ่มต้น โอกาสในการได้รับชัยชนะจะเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะเมื่อพบคู่แข่งที่คล้ายคลึงกับตัวเราในอดีต ที่ไม่เคยมีการวางแผนใดๆ นอกเสียจากการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น

ในช่วงที่ผู้เขียนทั้งเล่นหมากรุกและทั้งวิเคราะห์บันทึกหมากของผู้มีฝีมือที่เขาเล่นกันนั้น ยิ่งเล่น ยิ่งศึกษา ก็ยิ่งพบว่า หมากรุกตอนเริ่มเดินนั้น จำลองสถานการณ์การแข่งขันบนพื้นฐานของทรัพยากรที่เท่ากัน คือ แต่ละฝ่ายมีตัวหมากเท่าๆ กัน แต่เมื่อเล่นไปเล่นมา มีการเดินพลาดพลั้งเกิดขึ้นเป็นเหตุให้ถูกกินหมากมากกว่าคู่แข่ง การแข่งขันเหล่านี้จึงแปรเปลี่ยนไปอยู่ในสถานการณ์ปลาใหญ่กินปลาเล็ก แต่ไม่ว่าจะเป็นแบบใดผู้เขียนเองก็ได้เห็นการเดินทางกระดานที่สวยงามหลายกระดาน ดังนั้น สำหรับเนื้อหาในตอนนี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึงตัวอย่างแท็คติก

(Tactics) ที่ผู้เล่นที่มีฝีมือระดับสูงชอบใช้กัน เพื่อแย่งชิงความได้เปรียบจากคู่แข่ง โดยเฉพาะช่วงสถานการณ์ที่ตัวเองตกเป็นรอง ซึ่งแท็คติกเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เล่นที่ตกเป็นรองสามารถพลิกกระดานเอาชนะผู้ที่เหนือกว่าได้ ผู้เขียนจะขอยกตัวอย่างบางสถานการณ์มาเล่าให้ฟังว่าการพลิกกระดานนั้นสามารถทำได้ด้วยวิธีใดได้บ้าง เช่น

1. ใช้ 1 กัก 2: หมายถึง การใช้ตัวบุก 1 ตัว บุกไปยังตำแหน่งที่คู่แข่งถอยไม่ได้ หากถอยจะพ่าย ซึ่งคู่แข่งก็มักจะเสริมกำลัง จึงกลายเป็นเข้ามาอยู่ในสถานการณ์ ใช้ 1 กัก 2 ส่งผลให้ทรัพยากรของคู่แข่งในจุดอื่นๆ ของกระดานเท่าเทียม หรือน้อยกว่าทรัพยากรของเรา ทำให้โอกาสได้รับชัยชนะก็ย่อมมีมากขึ้น

2. สร้างตาเดินที่ซับซ้อนววน จนคู่แข่งผิดพลาดเอง: ผู้เขียนมักเห็นผู้เล่นที่เป็นรองเลือกใช้ ม้า เป็นตัวบุกในสถานการณ์ที่เป็นรองเสมอ เพราะม้ามีตาเดินที่วกไปเวียนมา ทำให้คู่แข่งจับทางยาก ส่งผลให้คู่แข่งสับสนได้ง่ายและเป็นการเปิดโอกาสที่จะเดินผิดพลาดได้มากขึ้น

3. ใช้ความเร็วบุกต่อเนื่องจนคู่แข่งตั้งตัวไม่ติด: ความเร็วมักจะทำให้คู่แข่งตั้งตัวไม่ติด แต่ความต่อเนื่องจะทำให้คู่แข่งต้องละจากกลยุทธ์ตนเอง เข้ามาสู่สนามแข่งขันที่เราเป็นผู้กำหนดกติกา ซึ่งทำให้เรามีความได้เปรียบกว่า เพราะเราเตรียมตัวมาพร้อมกว่า

4. ใช้รองแม่ทัพของเรา แลกชีวิตกับแม่ทัพของคู่แข่ง: ในการเดินหมาก ตัวหมากทุกตัวนั้นล้วนมีคุณค่าในตัวเอง แต่หากประเมินสถานการณ์อย่างเข้าใจเราจะพบว่าตัวหมากบางตัวของคู่แข่งดูโดดเด่น ก่อกวนการเดินทางของเราเป็นอย่างมาก นั่นเป็นเพราะคู่แข่งมีความเชี่ยวชาญในการเดินหมากตัวนั้นเป็นพิเศษ แม้ว่าเราจะใช้หมากตัวเดียวกันแลกกับคู่แข่ง แต่ระดับความเสียหายของแต่ละฝ่ายไม่เท่ากันแน่นอน เพราะคู่แข่งที่เสียตัวบุกที่ชำนาญการไป เปรียบเสมือนเสียแม่ทัพใหญ่ แต่เราเสียตัวบุกที่เดินไม่ชำนาญ ซึ่งก็เปรียบเสมือนเสียเพียงรองแม่ทัพเท่านั้นและเมื่อคู่แข่งเสียแม่ทัพใหญ่ไปแล้ว กระแสของเกมก็มักมีโอกาสเปลี่ยนทิศทางได้

5. เล่นประสานตัวหมากกับพื้นที่ห่างไกล: ในกระดานหมากรุกนั้น หากมองดีๆ จะสามารถแบ่งกระดานหมากรุกออกเป็นพื้นที่สี่ส่วน โดยอาณาเขตจะแบ่งเป็นมุมบนซ้าย/ขวา

มุมล่างซ้าย/ขวา ซึ่งผู้เล่นส่วนใหญ่มักจะโดนสถานการณ์ครอบงำทำให้จดจ่อที่พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ๆ มีการรุกรานกันอย่างหนัก ดังนั้น หากเราอาศัยตัวหมากในพื้นที่ๆ อยู่ห่างไกลที่ยืนอยู่ในตำแหน่งที่จะอาศัยประโยชน์ได้มาประสานสร้างโอกาสให้เราได้ก็มีความเป็นไปได้สูงที่จะประสบความสำเร็จ เพราะตัวหมากที่อยู่ไกลและยังไม่มีการเล่นไหวคู่แข่งก็มักจะมองข้าม ไม่สนใจ ทำให้คู่แข่งซนมักเพลอเลอ เดินผิดพลาด จนทำให้หน้าไปสู่จุดเปลี่ยนกระแสนของเกมได้

6. ช่วงชิงจุดยุทธศาสตร์: ในสถานการณ์ที่แม่เรามีจำนวนตัวบุกที่น้อยกว่า หากเราอ่านเกมขาดและช่วงชิงจุดยุทธศาสตร์ที่ช่วยเสริมให้เราบุกง่ายขึ้นและยังเน้นจุดที่สะดวกให้คู่แข่งบุกเราง่ายขึ้นด้วยแล้ว แม้กำลังน้อยกว่าก็สามารถได้รับชัยชนะได้ง่าย แต่มันไม่ง่ายเลยที่เราจะยึดกุมจุดยุทธศาสตร์ไว้ได้ ซึ่งจำเป็นต้องรู้เทคนิคในการแย่งชิงจุดยุทธศาสตร์

● **ใช้ความโลภเข้าล่อ เพื่อแลกแบบเอาค่าไร:** ในหลายครั้งผู้เขียนพบว่ามีการใช้แผนเอาความโลภเข้าล่อ เพื่อวางกับดักให้คู่แข่งละจากจุดยุทธศาสตร์ แต่การเดินหมากโดยการล่อหลอกตรงๆ นั้น คู่แข่งจะอ่านเกมออกได้ง่าย ดังนั้นผู้เล่นแผนนี้จึงมักทำที่เป็นบุก แต่ก็คาดการณ์ไว้แล้วว่าคู่แข่งจะใช้ตัวใดป้องกันการบุกของเรา ดังนั้นเราจึงสร้างถอยมาอย่างตำแหน่งที่เราเล็งไว้ ซึ่งดูแล้วเหมือนเป็นทางตัน หนีไม่ออกก็ต้องเสียตัวบุกตัวนั้นแน่นอน ซึ่งคู่แข่งหากไม่ทันสะกดใจก็จะกินเหยื่อที่เราวางล่อไว้แล้วเราก็เข้ายึดจุดยุทธศาสตร์นั้นทันที

● **เปลี่ยนรูปแบบของเรา เพื่อเปลี่ยนแปลงจุดยุทธศาสตร์ของกระดาน:** วิธีการนี้จะเป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดของเราและทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบตัวหมากของเราได้เอง แต่ก็มีข้อเสีย คือ ช่วงเวลาที่เราเสียไปกับการปรับรูปแบบตัวหมากนั้นก็มักจะทำให้คู่แข่งมองจุดยุทธศาสตร์ใหม่ออกและก็เข้าช่วงชิงหรือต้านทานไม่ให้เราได้จุดยุทธศาสตร์นั้นไปได้ ดังนั้นหากจะใช้แผนนี้ให้ได้ผลต้องฉวยโอกาสตอนคู่แข่งบุกทำที่เป็นหนีการ

บุกของคู่แข่ง แต่การเดินแต่ละก้าวของเรานั้น เดินไปสู่จุดที่เราต้องการปรับรูปแบบตัวหมากทั้งสิ้น ซึ่งกว่าคู่แข่งจะรู้ตัว เราก็สามารถยึดจุดยุทธศาสตร์ใหม่ไว้ได้แล้ว

7. ค่อยๆ ลุกคืบทีละก้าวอย่างมั่นคง: สำหรับการเดินหมากนั้นหลายครั้งช่วงต้นกระดานจะพบว่า ทั้งเราและคู่แข่งซนต่างเดินหมากได้ยอดเยี่ยม ไม่มีการเดินที่ผิดพลาด หรือสูญเสียเลยทำให้เกิดสถานการณ์ที่ซนขยับตัวไปไหนก็ลำบาก จะบุกก็ไม่ได้ จะถอยก็ไม่ได้ ทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัดซึ่งหากเกิดรูปแบบเช่นนี้แล้วผู้ที่จะได้รับชัยชนะจากสถานการณ์นี้มักจะเป็นผู้ที่มีจิตใจเยือกเย็นกว่า เพราะแต่ละตาที่เดินผู้เล่นจะต้องตั้งสติคิดอย่างหนักในการเลือกเดินตาที่ไม่เกิดความสูญเสียไปให้มากที่สุด ซึ่งผลลัพธ์ของการเดินอย่างมั่นคงนั้น หากวิเคราะห์เฉพาะตาเดินแต่ละตา เราจะมองเห็นความได้เปรียบได้ยากมาก แต่หากเดินกันไปแล้ว 5-10 ตา เราจะพบเห็นชัดเลยว่าผู้เล่นที่มีการคงสติอย่างมั่นคง เยือกเย็น ค่อยๆ เดินแต่ละย่างก้าวอย่างระมัดระวัง จะรุกคืบยึดพื้นที่ซึ่งความได้เปรียบอย่างชัดเจน จนท้ายสุดก็จะได้รับชัยชนะไป

สำหรับกลยุทธ์ในการแข่งขันนั้น มีกระบวนท่ามากมายหลายรูปแบบ จนไม่อาจกล่าวได้หมด แต่ผู้เขียนเองมีเจตนาจะชี้ให้เห็นว่า เราสามารถใช้กระดานหมากรุก ช่วยเราฝึกฝนความคิด จินตนาการในการสร้างแทคติกใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจจริงและในบางครั้งการเดินหมาก อาจเป็นการให้กำลังใจเราได้เช่นกัน โดยเฉพาะกับธุรกิจ SMEs ที่มีทรัพยากรที่น้อย บางครั้งเจ้าของ SMEs อาจมีความรู้สึกสิ้นหวัง ไม่รู้ว่าจะสามารถรักษาฐานที่มั่นของตัวเองเอาไว้ได้อย่างไร แต่หากได้เห็นหมากพลิกกระดานของผู้ที่ไม่น่าจะชนะได้เลยนั้นผมเชื่อว่า เจ้าของ SMEs เหล่านั้นต้องรู้สึกเห็นแสงสว่างวาบขึ้นมาในจิตใจ ต้องรู้สึกมีความหวังขึ้นมาบ้างไม่มากนักน้อย สุดท้ายหากพวกเขาารู้สึกเครียดๆ การเดินหมากรุกก็เป็นการศึกษาชนิดหนึ่งที่จะช่วยให้เราผ่อนคลายได้ครับ **TPA**

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
Thai-Nichi Institute of Technology (TNI)
泰日工業大学

กำลังเปิดรับสมัครนักศึกษา

ระดับปริญญาโทและปริญญาตรี

(ต่อเนื่อง/เทียบโอน)

ปีการศึกษา 2552

ระดับปริญญาโท มีคอร์สสัมมนาพิเศษที่ประเทศญี่ปุ่น

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มีภาคเรียนวันเสาร์-อาทิตย์ (MIM, EEM) และภาคค่ำเรียนวันธรรมดาเฉพาะ (EEM)

◎ สาขาการจัดการอุตสาหกรรม (MIM), การจัดการวิสาหกิจสำหรับผู้บริหาร (EEM)

“สอนแบบเจาะลึก ตรงประเด็น เน้นการวินิจฉัยปัญหา ปฏิรูปองค์กรตอบสนองภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม”

รับสมัครตั้งแต่มบัดนี้เป็นต้นไป

ระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง/เทียบโอน มีภาคเรียนวันเสาร์-อาทิตย์ และภาคค่ำเรียนวันธรรมดา

◎ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT), การจัดการอุตสาหกรรม (IM), บริหารธุรกิจญี่ปุ่น (IM)

รับสมัครตั้งแต่มบัดนี้เป็นต้นไป

Ins. 0-2763-2600 ต่อ 2601-2606 E-mail: admission@tni.ac.th Website: www.tni.ac.th